

Z P R A V O D A J
ČESKÉ KOORDINAČNÍ RADY
SPOLEČNOSTI PŘÁTEL NÁRODŮ VÝCHODU

ČÍSLO 9/10

vyšlo dne 9.1.2001

ČÍSLA: 2000: 7/8, 9/10, 2001: 1, 2/4, 5/6, 7/8, 9/10, 2002: 1, 2, 3,
OBSAH: **Jednala ČKR - Aktivity ČKR SPNV v roce 2001 - Rámcový kalendářní plán aktivit ČKR SPNV na rok 2000 - České Vánoce pro běloruské děti - Ruské hudební večery - V Českém Krumlově - Krásná kniha veršů M. Blumentala - Dialog kultur - O ruské vesnické próze - Mladá rusistika má perspektivu - Světlé tváře Igora Inova - Východokřesťanská ortodoxie a heterodoxie - Erotika v ruské literatuře - Poselství carských a císařských kurýrů - Návštěva z Čechova v Příbrami - Vyslanec ruské kultury v Rokycanech - Beseda u samovaru - Děti dětem - Krátce z kultury - Slovenská literatúra v Prahe - PŘÍLOHA: UKRAJINA**

Jednala Česká koordinační rada

Dne 27. listopadu se sešla ke svému řádnému zasedání Česká koordinační rada Společnosti přátel národů východu; na její jednání byli přizváni členové Revizní komise ČKR přijala rezignaci JUDr. Emila Šusty z Příbrami na členství v ČKR ze zdravotních důvodů; na jeho místo byl do ČKR kooptován Miroslav Černožský, místopředseda OKR Příbram. Dále byla schválena kooptace předsedy OKR Rokycany Slavoj Šlapáka, který v ČKR zaujal místo po zemřelém členu Jaroslavu Morgensteinovi.

ČKR byla informována o činnosti výkonného výboru a o stěžejních aktivitách Společnosti od květnové schůze (informace přinášíme průběžně ve Zpravodaji). ČKR ocenila podíl funkcionářů a pracovníků Společnosti na přípravě a úspěšném průběhu řady akcí; konkrétně vyslovila poděkování všem, kteří se zasloužili o zdárný průběh ozdravných pobytů dětí krajanů z oblastí postižených černobylskou jadernou havárií, konaných na základě dotace Ministerstva zdravotnictví ČR. ČKR vyzvedla rovněž přínos Nadace Zvony Černobylu pro uskutečnění ozdravného pobytu běloruských dětí, který v prosinci tohoto roku pořádá OKR Šumperk (podrobnější informace najdete v tomto čísle).

Na návrh regionálních sekcí a výkonného výboru rozhodla ČKR o ukončení činnosti dvou OKR, a to v Havlíčkově Brodě a v Pelhřimově.

K hlavním bodům programu patřilo posouzení plánu aktivit a rozpočtu ČKR na rok 2001. Schválený dokument Aktivity ČKR Společnosti na rok 2001, který publikujeme v tomto čísle Zpravodaje a také na internetových stránkách Společnosti, poskytuje rovněž náměty pro činnost nižších článků. Základním článkům a OKR se doporučuje, aby náměty podle konkrétních podmínek, možností a zájmů členů a sympatizantů využily ve své činnosti. Rámcový kalendářní plán je dokumentem otevřeným a bude během roku upřesňován.

Rozpočet na rok 2001 byl - na základě stanoviska Revizní komise - schválen. Příjmy a výdaje jsou vyrovnány a při dosažení plánovaných příjmů a výnosů lze počítat se zachováním stávajícího rozsahu činnosti.

V souvislosti s finanční situací ČKR diskutovala otázku členských příspěvků a uložila výkonnému výboru předložit návrh vyváženého pojetí výše, evidence a využití členských příspěvků pro činnost organizace.

V souvislosti se změnou státního uspořádání ČR - zřízením krajů - pověřila ČKR výkonný výbor připravit pro příští zasedání zhodnocení dosavadních zkušeností a návrh na případnou úpravu pojetí organizační struktury Společnosti.

ČKR poděkovala dr. Zdeňce Pipové, funkcionářce a pracovníci ČKR, za dlouholetou práci pro Společnost, v souvislosti s jejím odchodem do důchodu.

Jednání ČKR se uskutečnilo v Ruském středisku vědy a kultury, které patří k významným partnerům naší organizace. Odpolední část zasedání ČKR, připravená ve spolupráci s RSVK a jeho ředitelem Olegem Ksenofontovem, byla věnována 75. výročí založení první organizace pro spolupráci se zahraničím v Ruské federaci, jejímiž pokračovateli jsou RAMS a Roszaruběžcentr. Na slavnostní část jednání ČKR, o níž přinášíme také samostatnou informaci, přijali pozvání chargé d'affaires Ruské federace v ČR Oleg Lušnikov, kulturní atašé Velvyslanectví RF v ČR Naděžda Barinova a předsedkyně Volgogradského oddělení RAMS Tamara Galynina.

Aktivity České koordinační rady Společnosti přátel národů východu v roce 2001

K námětovému využití v OKR a základních člancích

Společnost přátel národů východu bude v souladu se svým Programovým prohlášením také v roce 2001 orientovat své aktivity na oblast kulturní a humanitární, a to zejména ve vztahu k Ruské federaci, Ukrajině a Bělorusku. Tradiční vztahy a spolupráci chceme rozvíjet také se slovenskými partnery.

V roce 2001 si připomeneme 40. výročí letu prvního člověka do vesmíru. K této příležitosti ČKR připraví komponovaný program v Praze, eventuálně i v dalších místech ČR a spolu s RSVK, Ruskou poštou a dalšími organizacemi tematickou výstavu poštovních známek. S partnery projednáváme uskutečnění kulatého stolu pro odbornou veřejnost.

Rok 2001 byl vyhlášen Evropskou unií jako Evropský rok jazyků (ERJ), jehož motivací je úsilí o zlepšení vzájemné komunikace a porozumění, úsilí o překonávání netolerance a xenofobie. K Evropskému roku jazyků se chceme také připojit svými aktivitami, zejména při ozřejmování role jazyků našich přátel v evropském kontextu společenském i kulturním. Konkrétním příspěvkem budou naše ediční záměry, pořádání odborných konferencí a kolokvií, pořádání uměleckých přehlídek a zejména Festivalu ARS POETICA - Puškinův památník, jehož pojetí a organizační schéma bylo Národním koordinačním výborem Evropského roku jazyků při Ministerstvu školství mládeže a tělovýchovy ČR přijato jako model pro pořádání přehlídek i u dalších jazyků.

Česká koordinační rada

bude ve své činnosti pokračovat v osvědčených aktivitách a to ve spolupráci s partnery, avšak s větším zaměřením na mládež a zájemce o konkrétní obory, včetně nových oblastí zájmu veřejnosti.

Navážeme na tradiční literární večery v Ruském středisku vědy a kultury (RSVK), podle zájmu i v dalších místech republiky. Nabízíme rovněž již nastudované programy (např. Píseň frontového šoféra, Oněginovo české putování a další).

Ve spolupráci s partnery se budeme podílet na propagaci a využití zahraničních umělců hostujících v České republice (folklor, hudba, divadlo); jejich vystoupení budou nabídnuta k využití v regionech (termíny hostování budou upřesňovány v průběhu roku).

Jako příspěvek k poznávání slovanských kultur chceme uskutečnit kolokvium Slovanský rok ve folklóru, které má poukázat i na vzájemný vliv kultur slovanských a neslovanských. K hlubšímu poznání a oživení mnohvrstevných česko-slovenských vztahů chceme přispět uspořádáním vědecké konference.

Vzrůstající zájem mládeže o poznávání ruské kultury chceme podpořit uspořádáním dalšího ročníku studentské vědecké slavistické konference a rovněž Mezinárodní přehlídky dětských pěveckých souborů v Příbrami.

Budeme iniciovat a podílet se na spoluvytváření podmínek pro navazování nových a rozvoj stávajících kontaktů a spolupráce mezi městy a institucemi v České republice a zejména v Ruské federaci, na Ukrajině a v Bělorusku.

Internetovou stránku Společnosti využijeme k prezentování vlastní činnosti, informací z oblasti naší působnosti i ke komunikaci s veřejností.

ČKR bude rovněž pokračovat ve vydávání Zpravodaje se zaměřením na zvýšení jeho informační hodnoty a posílení jeho funkce při výměně zkušeností z činnosti nižších organizačních článků.

V rámci realizace grantů, o které se ucházíme, počítáme s vydáním dvou až tří tematických příloh Zpravodaje, publikací z ediční řady nástinů literatur: Pražská ukrajinská literární škola, Zpěvník ukrajinských lidových písní a Antologie lotyšské poezie. Pokusíme se uplatnit tituly, které se nepodařilo vydat v roce 2000 (tj. Kniha o ruském kabaretu, Listy do Prahy - korespondence ruských literátů dvacátých let, Sborník jakutské poezie ap.).

V humanitární oblasti se ucházíme o grant Ministerstva zdravotnictví ČR k pořádání ozdravných pobytů dětí krajanů z oblastí postižených Černobylskou havárií (šest skupin zahraničních účastníků). Budeme usilovat i o získání finančních prostředků k pořádání dalších ozdravných pobytů (se zainteresováním podnikatelů orientujících se na území Ruska, Ukrajiny a Běloruska).

Trvale aktuální a naléhavé je vytváření a získávání zdrojů pro činnost, hospodárné vynakládání finančních prostředků a správa majetku Společnosti.

Také pro rok 2001 se ČKR uchází o vypsané granty na činnost:
u státních orgánů
u nevládních institucí
u dalších právnických subjektů.

Okresní koordinační rady a základní články

Činnost doporučujeme motivovat 40. výročí letu prvního člověka do vesmíru. OKR mohou využít tématicky vhodných filmů z Národního filmového archivu, videotéky RSVK, besed ve spolupráci s hvězdárnami a planetárii; nabízí se i možnost spolupráce s kluby a kroužky filatelistů při tematických výstavách poštovních známek apod.

Evropský rok jazyků 2001 je nejlepší příležitostí k rozvíjení tradičních aktivit Společnosti, jako jsou besedy, filmové, literární a hudební pořady, jubilea významných osobností, jejichž kalendář bude publikován ve Zpravodaji ČKR, lze využít hostování amatérských i profesionálních umělců v ČR (v rámci regionálních akcí i dle nabídky ČKR) i další aktivity, které podporují vzájemné poznávání a kontakty mezi národy. Tradičním příspěvkem k obohacení místního kulturního a společenského života mohou být dostaveníčka s přáteli, sportovní a zábavné akce pro děti a dospělé, zájezdy po památných místech, návštěvy muzeí a kulturních zařízení.

Organizace Společnosti budou iniciátory důstojné péče o hroby a památníky našich osvoboditelů.

OKR se doporučuje:

ucházet se o granty vypisované místními zastupitelstvy,
navazovat kontakty s dalšími partnery, včetně kulturních, a vzdělávacích zařízení, knihoven, ale také s podnikateli.

Rámcový kalendářní plán aktivit ČKR SPNV na rok 2001

LEDEN

1) hostování dětských souborů z Ruské federace - na pozvání RSVK
pomoc při organizačním zabezpečení a propagaci
K. Janíček, J. Klapka

2) křest sborníku Špalíček ruských písní
J. Vávra, J. Klapka

ÚNOR

3) hostování divadelního souboru z RF - na pozvání RSVK
pomoc při organizačním zabezpečení a propagaci
K. Janíček, J. Klapka

BŘEZEN

4) mezinárodní prezentace ARS POETICA
ve spolupráci s partnerskou organizací v Bulharsku
J. Vávra, J. Klapka

DUBEN

5) mezinárodní slavistická konference Krasnojarsk
prezentace práce SPNV - účast dvou osob
J. Vávra, J. Klapka

6) hostování dětských souborů z Ruské federace - na pozvání RSVK
pomoc při organizačním zabezpečení a propagaci
K. Janíček, J. Klapka

7) komponovaný program u příležitosti 40. výročí letu Jurije Gagarina do vesmíru
J. Klapka

8) konverzační soutěž v ruském jazyce
zabezpečení celostátního kola ve spolupráci s ČAR a MŠMT ČR
J. Vávra, J. Klapka

9) Jazzové dny - účast interpretů z RF
- na pozvání RSVK pomoc při organizačním zabezpečení a propagaci
K. Janíček, J. Klapka

KVĚTEN

10) Celostátní přehlídka XXXV. ročníku festivalu ARS POETICA - Puškinův památník
J. Vávra, J. Klapka

11) schůze ČKR SPNV
J. Holouš, T. Lukavský

12) koncerty k 56. výročí osvobození v Praze a dalších místech ČR
ve spolupráci s RSVK
V. Kubala, T. Lukavský, J. Klapka

13) hostování divadelního souboru z Ruské federace - na pozvání RSVK
pomoc při organizačním zabezpečení a propagaci
K. Janíček, J. Klapka

ČERVEN

14) účast na mezinárodních slavistických recitačních přehlídkách pořádaných našimi partnery v Polsku, SR atd.
J. Vávra, J. Klapka

15) slavnostní koncert Festivalu ARS POETICA u příležitosti Roku evropských jazyků ve spolupráci s MŠMT ČR, ČAR a asociacemi dalších cizích jazyků
J. Vávra, J. Klapka

16) hostování dětských souborů z Ruska
- na pozvání RSVK
pomoc při organizačním zabezpečení a propagaci
K. Janíček, J. Klapka

ČERVENEC

17) vystoupení divadla z Krasnodaru na Divadelním festivalu Evropských regionů v Hradci Králové
součinnost při propagaci, případně při využití v dalších místech ČR.
Janíček, J. Klapka

18) spolupořadatelství na letních kurzech ruského jazyka pro učitele RJ
J. Vávra, J. Klapka

19) ozdravné pobyty dětí krajanů z oblastí postižených černobylskou havárií (červen-září)
realizace grantu MZV ČR v pověřených OKR
T. Lukavský

SRPEN

20) festivaly Jiráskův Hronov, Trstěnický faun
součinnost při zajištění ruského studiového divadla propagaci, příp. při využití v dalších místech ČR
K. Janíček, J. Klapka

ZÁŘÍ

21) mezinárodní prezentace ARS POETICA

J.Vávra, J. Klapka

22) kolokvium Slovanský rok ve folklóru
realizace grantu MZV ČR

J. Vávra, K. Janíček

ŘÍJEN

23) 7. celorepublikový rusistický seminář v Lysé n. Labem
zabezpečení ve spolupráci s ČAR

J. Vávra, J. Klapka

24) zajištění účasti umělců pro Výtvarný plenér v SR

F. Navrátil, T. Lukavský

25) Mezinárodní přehlídka dětských pěveckých souborů v Příbrami ve spolupráci s OKR
a Divadlem Příbram

K. Janíček, T. Lukavský

LISTOPAD

26) prezentace publikací vydaných ČKR v rámci grantů MZV ČR: Antologie lotyšské poezie, Pražská ukrajinská literární škola,
Zpěvník ukrajinských lidových písní

J. Vávra, A. Bílek, J. Klapka

27) schůze ČKR SPNV

J. Holouš, T. Lukavský

28) mezinárodní recitační přehlídka v SR
účast recitátorů a ped. doprovodu

J. Vávra, J. Klapka

29) studentská vědecká konference mladých slavistů - ve spolupráci s ČAR

J. Vávra, J. Klapka

30) vědecká konference české a slovenské kulturní vztahy - ve spolupráci se slovenským Sdružením slovanské vzájemnosti v
SR

F. Navrátil, K. Janíček, J. Vávra

PROSINEC

31) konference současném ruském divadle za účasti divadelníků z RF
spolupráce s Divadelním ústavem a dalšími partnery

K. Janíček, J. Klapka

32) vánoční přehlídka ruských kreslených filmů pro pražskou veřejnost ve spolupráci s RSVK K. Janíček, J. Vávra

PRŮBĚŽNĚ

schůze výkonného výboru ČKR - dle potřeby (zpravidla 1x za dva měsíce)

J. Holouš, T. Lukavský

schůzky regionálních a oborových sekcí ČKR dle potřeby vedoucí sekcí

literární večery, zpravidla jedenkrát měsíčně - ve spolupráci s RSVK

J. Vávra, J. Klapka

vydávání Zpravodaje ČKR (9 čísel plus 3 přílohy)

A. Bílek, J. Vávra

[- Zpět na obsah -](#)

České Vánoce pro běloruské děti

kteří žijí v gomelské oblasti zasažené černobylskou jadernou havárií, pořádá Okresní koordináční rada v Šumperku z iniciativy ing. A. Fojtíka, našeho ambasadora v Minsku, a díky obětavosti ing. Karla Janíčka a dalších bludovských občanů.

V pondělí 4. prosince přijelo čtyřicet pět dětí a čtyři členové výchovného doprovodu, mezi nimi dvě studentky bohemistiky Běloruské univerzity v Minsku, do Bludova, aby zde v závěru roku strávili jednadvacet dnů pro upevnění zdraví v Hotelu Vlčí důl.

V Bludově jsou děti ze vzdáleného Běloruska již podruhé. První, červnový pobyt uspořádala OKR na základě státní dotace Ministerstva zdravotnictví ČR. Na ten současný přispěla Nadace Zvony Černobylu částkou 251.000 Kč a tím vyčerpala před ukončením svého působení finanční prostředky, které za účelem pomoci obětem Černobylu shromáždila.

Informace o tom, jak se běloruským dětem líbily české Vánoce a zdejší pobyt, přineseme v některém z dalších čísel Zpravodaje ČKR.

-ZP-

[- Zpět na obsah -](#)

Ruské hudební večery

Pražský kulturní život obohacuje od letošního léta Ruský hudební salon, jehož již devátý večer se konal 19. prosince 2000. Milovníci klasické ruské hudby se scházejí dvakrát za měsíc v komorním prostředí salonu hotelu Mondial v Praze, kde znějí starobylé ruské romance, árie z oper i lidové písně. Vedle "duše salonu", kterou je sopranistka Irina Burcevodá, vystupují také hosté - přední sólisté Národních divadel v Praze, Brně a Bratislavě, pražské Státní opery i dalších operních scén.

[- Zpět na obsah -](#)

Společnost přátel v Českém Krumlově

oživila po delší době svoji činnost. Dva programy Písně frontového šoféra se uskutečnily 6. prosince 2000 za živého ohlasu publika. Rámovala je citlivá a povzbudivá vystoupení Františka Laštovky a Mgr. Dagmar Bohdalové. V následné živé besedě ocenili účastníci samotný fakt možnosti setkání dlouholetých blízkých přátel a spolupracovníků. Milou pozorností restaurace Vyšehrad, v jejímž salonku se akce konala, bylo zařazení ruských specialit na jídelní lístek.

JK, JV

[- Zpět na obsah -](#)

Krásná kniha veršů Marka Blumentala

Rusky píšící židovský básník Mark Blumental, občan České republiky, je autorem pěti básnických sborníků a knížek vydaných v Rize a v Praze, překládá verše českých, lotyšských, srbských a německých básníků. Je laureátem VII. a IX. Mezinárodní básnické soutěže v New Yorku (1997, 2000). Dne 8. 11. 2000 mu byla udělena Evropská medaile Franze Kafky.

Letos vydal básník svou zatím nejobsáhlejší knihu, nazvanou Miráž. První část sborníku je věnována silné a hluboké milostné lyrice psané zralým člověkem, který prožil mnoho životních dramát, tvrdých zkušeností i zklamání a navzdory všemu si dokázal

zachovat něžné, neokoralé, milující srdce. Obsahem druhé části knihy jsou verše filozofického charakteru, v nichž se odráží autorův složitý život, jeho putování v čase i prostoru, jeho mnohostranné zájmy a jeho potřeba vyslovit se k podstatným bolestem doby. Pro naše čtenáře je jistě velmi milé zařazení básní věnovaných české zemi a zejména Praze. Závěrečnou část sborníku tvoří ukázky básnickových překladů z tvorby Václava Daňka, Zdenky Bergrové, Miloše Vacíka, Arii Elksne, Džoko Stojčiče. Nakladatelství Economics and Life International Ltd nešetřilo na výpravě knihy - od pevné vazby až po zdařilé ilustrace Galiny Blumentalové.

[- Zpět na obsah -](#)

Dialog kultur

Na zasedání ČKR SPNV navázalo slavnostní setkání nazvané Dialog kultur u příležitosti 75. výročí založení první organizace pro spolupráci se zahraničím v Ruské federaci. K historii této organizace a k jejímu významu pro rozvíjení kontaktů mezi našimi národy promluvil chargé d'affaire velvyslanectví Ruska v ČR Oleg Lušnikov, ředitel Ruského střediska vědy a kultury v Praze Oleg Ksenofontov a I. místopředseda ČKR SPNV JUDr. Josef Holouš. Ocenili výsledky spolupráce a vyjádřili uznání a vděčnost všem pracovníkům z ruské i z naší strany, kteří se o úspěšné výsledky zasloužili. Následující kulturní část programu zahájil místopředseda ČAR prof. PhDr. Oldřich Richterek, CSc., úvahou o dialogu kultur, a to jak z historického hlediska, tak i z hlediska současných problémů, potřeb i perspektiv. Ruští bohemisté doc. Irina Poročkinová a dr. Igor Inov jej doplnil informací jednak o přípravě ruského vydání díla T. G. Masaryka Rusko a Evropa, jednak osobními vzpomínkami na přední osobnosti české kultury. Případnou ilustrací jejich slov byla recitace vlastních veršů věnovaných Praze doc. Alexejem Pechtěrjevem a hudební rusko-české vystoupení sólistky filharmonie z Alma-Aty Iriny Burcevové a Mgr. Jiřího Klapky. Setkání se rovněž zúčastnila předsedkyně volgogradského odd. RAMS Tamara Galynina. Její informace o společných akcích volgogradské a ostravské organizace byla dokladem konkrétní spolupráce v současnosti. Místopředseda ČKR SPNV PaedDr. František Navrátil předal představiteli jubilující organizace blahopřejný dopis účastníků setkání.

[- Zpět na obsah -](#)

O ruské vesnické próze

Docent Puškinova institutu ruského jazyka v Moskvě Vladimír V. Filippov, dlouholetý spolupracovník České asociace rusistů, který několik let přednášel ruskou literaturu na Západočeské univerzitě v Plzni a podílel se mj. s PhDr. J. Sovákovou na tvorbě Přehledu ruské literatury (vydavatelství a nakladatelství Fraus v r. 1999), je spoluautorem (s V. A. Nedzveckým) knihy Ruská "vesnická próza" (nakladatelství Moskevské univerzity 1999). Autoři této útlé, ale obsažné práce odpovídají na otázky, proč "vesnická próza A. Platonova, F. Abramova, V. Bělova, V. Šukšina a V. Rasputina si získala tak velikou popularitu, v čem je její všelidský význam, jaké trvalé duchovní, mravní a estetické hodnoty objevili v životě a práci ruské vesnice uvedení spisovatelé. Publikace je určena zejména jako pomůcka pro učitele a studenty středních škol.

[- Zpět na obsah -](#)

Mladá rusistika má perspektivu

Témata z lingvistiky, literární vědy a didaktiky byla předmětem prací mladých rusistů, kteří se sešli 22. 11. 2000 ve velkém sále Pedagogické fakulty UK Praha na II. celostátním kole Studentské vědecké soutěže, pořádaným katedrou rusistiky a lingvodidaktiky PedF UK v Praze, SPNV a ČAR. Mladí badatelé si zvolili zajímavé náměty a prokázali schopnost prostudovat a kriticky zhodnotit obsáhlou odbornou literaturu a napsat práci, která, aniž cokoliv ztrácí na vědecké hodnotě, je přitažlivá a zajímavá i pro laickou veřejnost. Je povzbudivé, že se tímto vytváří přínosná tradice setkání mladých entuziastů.

JV, JK

[- Zpět na obsah -](#)

Světlé tváře Igora Inova

Jméno dr. Igora Inova není v širší veřejnosti příliš známé, přestože většina významných českých rusistů a bohemistů ho zná osobně a velmi si jej váží, přestože jeho kniha *Jak to všechno bylo, pane Werichu* (Karolinum Praha, 1992) byla po svém vydání okamžitě rozebrána, přestože úzce spolupracoval s nejnvýznačnějšími českými umělci a je jedinečným znalcem a propagátorem naší kultury.

I. Inov (vlastním jménem Igor Ivanov) se narodil v r. 1930 v Simferopolu, absolvoval filologickou fakultu leningradské univerzity. Žije v Petrohradě. Je členem Svazu petrohradských spisovatelů a Asociace ruských verlibristů (básníci píšící volným veršem). Pro ruskou poezii je tradiční dodržování pravidelného rytmu a bohatého rýmu, volný verš byl u ruských básníků vždy spíše výjimkou. Snad právě proto je I. Inov jako básník méně známý než jeho vrstevníci a přátelé - Michail Dudin, Vadim Šefněr, David Samoilov, Viktor Sosnora a jiní. Vydal pět básnických sbírek velmi hluboké a originální poezie, často inspirované jeho cestami. "Vracím se z cest ohromený nikoli rozdíly, ale podobnostmi. A to ve mně budí naději." Je autorem knihy *Osud a múzy Vítězslava Nezvala* (Moskva 1990), črt a vzpomínek na představitele české ruské a slovenské kultury, překladů českých, slovenských, polských a ukrajinských básníků, prozaiků a dramatiků. Jeho vlastní verše a próza byly přeloženy téměř do všech slovanských jazyků, také do maďarštiny. Pohnutý osud měl dokumentární příběh Jan Werich, vydaný roku 1971 v Leningradu, jehož celé vydání muselo být dáno do stoupy po zásahu tehdejšího čs. kulturního ataše v Moskvě, básníka a překladatele Jiřího Taufera. Igor Inov je v současné době na dlouhodobém studijním pobytu v Praze, kde dokončuje obsáhlý rukopis črt a vzpomínek na setkání a spolupráci s našimi významnými spisovateli, výtvarníky a divadelníky. V knize je zachycen padesátiletý úsek rusko-českých vztahů, české historie a kultury, viděný důvěrným, nadšeným a chápajícím pohledem člověka, který se v Čechách sice nenarodil, ale je z okruhu našich nejbližších pokrevních příbuzných. A my musíme udělat vše pro to, aby toto dílo opravdového citu a přátelství, konkrétní a průkazný projev rusko-české spolupráce, vyšlo také česky!

JV, JK

Východokřesťanská ortodoxie a heterodoxie

Tak nazval svou přednášku k tisícímú sedmistému výročí oficiální christianizace prvního křesťanského státu světa doc. dr. Václav Huňáček, CSc., z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

V páteční podvečer 24. listopadu 2000 přišlo do velkého sálu Pedagogické fakulty UK více než padesát posluchačů na pozvání ČKR Společnosti přátel národů východu, Pražské a středočeské organizace ČAR a katedry rusistiky a lingvodidaktiky Pedagogické fakulty UK.

Dr. Jaroslav Vávra, CSc., v úvodu zdůraznil, že posláním pořadatelů je iniciovat poznání blízkých přátel na východě Evropy, mimo jiné také pravoslaví, které v jejích dějinách sehrálo důležitou úlohu.

Prostřednictvím výkladu doc. Huňáčka posluchači nahlédli do dávné, dvoutisícileté historie křesťanství, kterou jsme se velmi málo nebo vůbec nezabývali, ačkoliv je nedílnou součástí naší historie, byť bychom křesťany nebyli.

Odrazuje obrovské množství historických událostí, postav, dějů, legend a tradic, jichž není až tak snadné se dopátrat, pochopit je a zmocnit se jich. Chodíme kolem historických památek a mnozí z nás netuší, čím jsou významné, nevíme a nevidíme, co nám sdělují. Přesto mnohé z odkazu dob minulých, aniž to tušíme, neseme zakódováno v sobě. Proto výklad doc. V. Huňáčka, našeho předního znalce, posluchače i tentokrát mimořádně upoutal. Kromě v pramenech daného, poskytl přítomným řadu námětů k přemýšlení a dalšímu studiu.

Rané křesťanství se muselo vypořádat s předchozími náboženstvími, s pohanskými mýty a kultury, leccos také vstřebalo. Navazovalo na předkřesťanské, mnohde velmi vyspělé kultury (židovskou, egyptskou, helénskou, římskou a další). Církevní dějiny jsou dějinami schismatu (rozkolu) a sjednocování. Dějinami velkých bojů, a to bohužel nejen v rovině duchovní, rozporů mezi skupinami - vládnoucí (církevní hierarchií) a vědoucí (teology). Církevní organizace a majetek se významně rozrůstaly a vliv církve na světské záležitosti sílil. Od počátku středověku nabyla na významu dvě křesťanská centra - Byzanc a Řím. Ostatní východní centra se dostala do sféry vlivu Byzance. Došlo v nich k rozkolu na byzantskou ortodoxii a protibyzantskou heterodoxii.

V roce 858 vypukl mezi Římem a Cařihradem konflikt, který lze považovat za předvečer rozkolu. Byzanc nechtěla papežským nárokům vyjít vstříc. K definitivnímu rozkolu došlo v polovině 11. století (1054). Podnětem k vyvrcholení po staletí se vlekloucích rozepřích ve věcech bohoslužeb a víry, o sféru vlivu a svrchovanou církevní autoritu se stalo upozornění cařihradského patriarchy na "porušování" dogmatické a kultovní ortodoxie v západní církvi a příkaz, aby v konstantinopolských latinských kostelích byla zavedena bohoslužba na řecký způsob.

Papež Lev IX. reagoval varovným listem, reálnějšími prostředky působení na Byzanc Řím nedisponoval, to však na patriarchu nijak nezapůsobilo. Proto papež vyslal do Konstantinopole své legáty s bulou, v níž obvinil Cařihrad z různých kacífstev.

Patriarcha Michal s legáty ve věci papežských obvinění odmítl jednat. Odpověděl jim a církvi, kterou reprezentovali usnesením synodu (církvevního sněmu), ve kterém byli legáti charakterizováni jako "bezbožní lidé", kteří "přišli z temnoty Západu do říše zbožnosti... jako hrom nebo bouře, nebo hlad, nebo lépe řečeno, jako divocí vepři, aby vyvrátili pravdu". Rozkol nebyl již nikdy zcela překlenut. Za více než 900 let, v roce 1965, sice římský papež Pavel VI. a konstantinopolský patriarcha Athenagoras zrušili vzájemné kladby obou církví, ale křesťanská církev není dodnes sjednocena.

Jak je to s východokřesťanskou ortodoxií a heterodoxií?

Za ortodoxní se označují církve byzantského ritu zachovávající neporušené učení sedmi ekumenických koncilů (všeobecných sněmů), které proběhly v období od I. Níkájského sněmu roku 325 do II. Níkájského sněmu roku 787, tj. od legalizace křesťanství v Římské říši až do christianizace Slovanů. Autokefální ortodoxní (samohlavné pravoslavné) církve, je jich patnáct, jsou povinny dodržovat trojjednotu: dogmatickou (věroučnou), rituální (obřadní) a disciplinárně kánonickou.

Do konstantinopolsko-níkájského kréda, které vzniklo ve 4. století a je tudíž společné ortodoxním, heterodoxním a katolickým křesťanům, pronikla v latinské verzi první věroučná odchylka Západu, totiž učení, že Duch svatý vychází nejen z Boha Otce, ale i z Boha Syna. Toto "Filioque" se stalo prvním kamenem úrazu, který vedl ke konečnému rozkolu pravověrné všeobecné církve na ortodoxní a katolickou v 11. století (1054).

Heterodoxní orientální (jinoslavné východní) církve jsou ty, které se od jednotného katolicko-ortodoxního křesťanstva odloučily již v 5. století: asyrsko-nestoriánská (v Indii malabarská), syrsko-jakobitská (v Indii malankarská), arménsko-gregoriánská, egyptsko-koptická, etiopsko-koptická a eritrejsko-koptická. Libanonsko-maronická církev se odloučila v roce 681. Později se celá podřídila římskému papeži a stala se uniatskou, podobně jako řecko-katolická, chaldejsko-katolická, arménsko-katolická, syrsko-katolická a kopticko-katolická, to je část pravoslavných nestoriánů, gregoriánů, jakobitů a koptů, kteří rovněž uzavřeli unii s římsko-katolickou církví.

Ruský jazyk má pro označení ortodoxní a heterodoxní nekontroverzní názvy: pravoslavnij a inoslavnij. Historicky je zajímavé, že církevní centra projevují velkou životaschopnost, jako bašty kontinuity.

Západořímské císařství v 5. století padlo, avšak papežství tím nebylo na významu. O tisíc let později padla Byzanc, ale patriarchát zůstal. Carismus v Rusku padl, ale patriarchát se obnovil a ne někde v katakombách, ale jako instituce legální.

Slované, kteří ve své většině začínali spolu s křesťanstvím svůj kulturní vzestup, jsou na konci druhého milénia vůdčím elementem v obojím křesťanství. V katolickém Poláci, v pravoslavném zejména Rusové.

Pokud jde o nás, je Velká Morava právem považována za kolébkou slovanské ortodoxie. Misijní působení byzantských učenců Konstantina (Cyrila) a Metoděje položilo základy samostatné církevní organizace na území Velkomoravské říše. Sestavili slovanské písmo hlaholici a prosazovali slovanskou liturgii byzantského i římského ritu. Historicky první doložený přemyslovec Bořivoj I. a jeho žena Ludmila přijali křest od Metoděje. Ludmila byla první slovanskou světicí.

S domácí kulturní tradicí byl spojen Sázavský klášter, čtvrtý nejstarší v Čechách, založený knížetem Oldřichem a poustevníkem Prokopem kolem roku 1032. Pěstoval staroslověnský liturgický jazyk a písennictví. Konvent byl asi v letech 1056-1562 vypuzen Spytihněvem II. do Uher. Roku 1080 nebyla slovanská liturgie schválena papežem Řehořem VII.

Otec vlasti Karel IV. založil v roce 1347 klášter Na Slovanech (v Emauzích) s kostelem P. Marie a slovanských patronů pro slovanské benediktýny z římské mše s určením, aby se stal centrem slovanské vzdělanosti a hlaholského písennictví.

Nejstarší křesťanský jazyk, nejstarší křesťanský stát? Nejstarším křesťanským jazykem je syrská aramejščina, která pochází z mateřštiny Ježíše Krista. V tomto jazyce se dodnes slouží náboženské obřady v některých jinoslavných církvích (nestoriánské, jakobitské a maronistické). Asyřané jsou nejstarším křesťanským národem.

Nejstarším křesťanským státem na světě je Arménie. Sem prchali první křesťané pronásledovaní římským císařem Diokletiánem. Arménie přijala křesťanství za státní náboženství v roce 301. Již nyní se připravují oslavy tisíciletého sedmistého výročí této události. Arménská církev patří k heterodoxním (jinoslavným) na rozdíl od rovněž velmi staré, pravoslavné církve gruzínské. V této souvislosti bude možná zajímavé, že v Praze je koruna posledního arménského krále, která byla v roce 1995 věnována Univerzitě Karlově spolu se sbírkou arménských koberců.

Za domácí úkol si posluchači přednášky doc. Huňáčka mají přečíst knihu, kterou, jak bylo řečeno, čtou Arméni jako druhou po

Bibli - románový epos o hrdinském boji utlačovaného arménského národa proti Turkům "Čtyřicet dnů" od Franze Werfla (1890-1945), jenž se narodil a vystudoval v Praze.

Na základě svých poznámek a laskavé obsahové korektury pana doc. dr. V. Huňáčka, CSc., zpracovala **Zdeňka Pipová**.

[- Zpět na obsah -](#)

Erotika a ruská literatura

Nedávno jsem měl možnost přečíst si soubor statí brněnské rusistky dr. Galiny Bínové. Rád přiznávám, že jsem je četl s potěšením a užitkem. První, co mě napadlo, bylo, že možná už jen spíše ze setrvačnosti stále ještě lamentujeme, že nemáme žádné informace o současné ruské literatuře. Skutečnost je taková, že na vysokoškolských pracovištích máme kvalifikované odborníky, kteří nám tyto informace poskytují mimo jiné také tak, že výsledky svého bádání publikují ve vysokoškolských vědeckých sbornících. Zřejmě mnozí namítnou, že tyto sborníky jsou určeny pouze pro "vyvolené", že je to kabinetní věda, odtržená od života, normálním smrtelníkům nedostupná.

Stati G. Bínové jsou pouze jedním dokladem z mnoha, že tomu tak není. Studie, které jsem měl k dispozici, lze rozdělit do několika tematických okruhů. Pravděpodobně nejatraktivnějším je téma erotiky v ruské literatuře. Není snad třeba zdůrazňovat, jak důležitou roli v životě každého člověka hraje erotika a sexualita. Ačkoli je láska jedním z hlavních témat ruské literatury, je ruská tradice současně velmi cudná, až puritánská při popisu fyzické stránky partnerských vztahů a smyslnosti vůbec. Autorka zkoumá příčiny dlouholeté tradice asketismu a hypermoralismu, kdy fyzický kontakt partnerů je líčen jako "srážka pohlaví" - infernální element s motivy vzájemného utrpení, jako vážné problémy filozofické a náboženské. Až počátkem 20. století se erotická problematika stává středem pozornosti významných myslitelů a spisovatelů. V sovětském období je erotika chápána jako projev kapitalistického úpadku a zahnívání. Současná ruská literatura je naopak v tomto ohledu naprosto bez zábran. Palčivým je problém jazykového ztvárnění erotického materiálu v uměleckém díle, který úzce souvisí s tradicemi ruské kultury a etiky. V lidové slovesnosti existuje velká tradice erotiky a také nejhrušší ruské nadávky vycházejí z erotiky. Zrod nového erotického jazyka krásné literatury je podle G. Bínové otázkou budoucnosti. Nemohou to být ani lékařské ani právnické termíny, ani dětská infantilní lexika a samozřejmě ani hrubé nadávky. Autorka se rovněž zabývá srovnáním erotiky v ruské a západní literatuře, erotikou u Puškina, Gogola, L. Tolstého, Dostojevského a Arcybaševa. Počátek a konec 20. století mají podle ní mnoho společných rysů, zvýšená pozornost k erotice byla reakcí na předchozí dlouhá období puritanismu a askeze.

Další skupina studií G. Bínové je věnována tzv. "nové vlně" v současné ruské literatuře. Rozebírá díla Jevg. Charitonova, Jevg. Popova, L. Petruševské, V. Pjecuha, VI. Sorokina, Z. Gurejeva, Val. Popova, V. Narbikovové, Jur. Mamlejeva, Ven. Jerofejeva a dalších autorů, sleduje vývoj tohoto svérázného literárního proudu od ironie k absurdu, všímá si koncepce člověka. Velmi sympatické je, že se nedala ani cestou nekritického vychvalování a obdivu, ani jednoznačného, kategorického odsouzení a zavržení tohoto literárního proudu. Její práce jsou objektivním, konkrétním rozbořením uměleckých postupů, postav, syžetů, společenských souvislostí s cílem pochopit, objasnit tvorbu těchto "nesporně talentovaných autorů, jejichž provokace a šokování čtenářů rozhodně nejsou samoučelnou, nesmyslnou hrou".

Dalšími zajímavými tématy jsou utopie a antiutopie v současné ruské literatuře (například stati Ruské antiutopie konce XX. století a jejich žánrové modifikace nebo Od utopie k antiutopii. Překonání ideově utopických iluzí v románu A. Platonova Šťastná Moskva), "malá" epická forma - povídka a novela v současné ruské próze a konečně hlubší zkoumání umělecké specifčnosti některých vybraných ruských prozaiků, zejména komična u M. Bulgakova a V. Šukšina.

Stati G. Bínové se opírají o analýzu bohatého konkrétního materiálu a při vysoké odbornosti jsou psány jazykem, dobře přístupným i laikovi, každému zájemci o současnou ruskou literaturu. Uvedený soubor statí byl publikován v uplynulém desetiletí v brněnských vědeckých sbornících Sborník prací filoz. fak. brněnské univerzity Studia minora facultatis philosophicae Universitatis Brunensis a Litteraria Humanitas I-VII (sborníky příspěvků z mezinárodních genologických vědeckých konferencí, pořádaných na FF MU v Brně každé dva roky).

J. Vávra

[- Zpět na obsah -](#)

Poselství carských a císařských kurýrů

Paní prof. dr. Světa Mathauserová, DrSc., přeložila před časem z ruštiny první svazek autentických historických materiálů a diplomatické korespondence "Pamjatniki diplomatičeskich snoženij drevněj Rossii s děržavami inostrannymi", vydaný v Petrohradě v roce 1831. Překlad opatřila úvodní studií a poznámkami. Publikace, kterou vydává ČKR SPNV za finančního příspěvní Ministerstva zahraničních věcí ČR, podává zajímavé svědectví o počátcích zahraničních styků mezi střední Evropou a Ruskem v 15. až 17. stol., o tom, jakou roli zde sehrála Praha a země Koruny české. Profesorka Mathauserová záměrně vybírala zprávy o poselských cestách přes Prahu, a v době Rudolfa II. jen do Prahy a z Prahy. Dokládá mj. přítomnost češtiny v

diplomatických jednáních mezi střední a západní Evropou a Ruskem. Kniha nazvaná "Poselství carských a císařských kurýrů" potěší zejména milovníky historie. Je poutavým příspěvkem k dějinám naší diplomacie. Se souhlasem autorky bude přístupná na internetových stránkách Společnosti na adrese www.spnv.cz.

Z. Pipová

[- Zpět na obsah -](#)

Návštěva Čechova v Příbrami

Šestičlenná delegace okresu a města Čechov z Moskevské oblasti Ruské federace vedená přednostou Čechovského okresu Gennadijem Michailovičem Nedosekem navštívila ve dnech 2.-6. listopadu t. r. Příbram. Po přijetí starostou Josefem Vackem a vedením města si prohlédla Příbram, Památník A. Dvořáka a další pamětihodnosti. Pátečního setkání se zúčastnil i senátor Zdeněk Vojíš, rada Velvyslanectví Ruské federace v ČR Oleg Ksenofontov, místopředseda České koordinační rady Společnosti přátel národů východu T. Lukavský a členové OKR SPNV z Příbramě. Dále proběhlo jednání v Kovohutích za účasti představitelů Okresní hospodářské komory a řady podniků z Příbramska. Jednání s vedením města, zástupci OHK i individuální jednání se zástupci OKR SPNV přinesla další náměty pro rozvoj neformální spolupráce. Ruská strana má zájem o naše investice ve svém městě. Uvažuje se např. o zřízení obchodního domu s

prezentací českých výrobků. Úkolem OHK je soustředit požadavky a na jejich základě vypracovat projekt spolupráce. Na přípravě programu a zajištění pobytu delegace se aktivně podílela též OKR Společnosti v Příbrami, která bude participovat i na realizaci dohodnutých závěrů.

K. Felt, předseda OKR

[- Zpět na obsah -](#)

Vyslanec ruské kultury v Rokycanech

Dne 8. listopadu 2000 přivítala Společnost přátel národů východu v Rokycanech na Slavnostním koncertě, při příležitosti tradičních Dnů přátelství se slovanskými národy, operního sólistu Nikolaje Marčenka a zpěvačku Ivanu Brožovou. Na piano doprovázela paní Natalie Šonert.

Úvodní slovo přednesl plk. ing. Ondrej Nálepka, předseda Vlasteneckého sdružení antifašistů a člen Českého slovanského výboru a svými slovy na téma "slovanství" vytvořil citlivý rámec celého koncertu. Posлуhači koncertu se stali účastníky velmi zdařilé přehlídky ruských lidových písní v podání obou interpretů, kterou velmi pozorně vnímali. Líbily se také české písně akordeonisty Oldřicha Loukoty. Vystoupení Nikolaje Marčenka a Ivany Brožové lze bez nadsázky hodnotit jako nevšední kulturní zážitek na vysoké profesionální a umělecké úrovni. Nikolaji Marčenkovi právem patří přívlastek "Vyslanec ruské kultury".

Slavnostního koncertu se zúčastnilo asi 80 občanů z našeho okresu Rokycany a dále hosté, členové ČKR Společnosti přátel národů východu dr. J. Vávra, dr. J. Šlězár, dr. V. Kubala a předseda Regionální koordinační rady z Plzně ing. M. Šíma.

Ze shromáždění byl zaslán pozdravný dopis účastníků veteránům druhé světové války, bývalým příslušníkům 95. gardové střelecké divize, která v roce 1945 došla až do okresu Rokycany. Dopisy byly zaslány představitelům divize do Moskvy a Sankt Petěrburgu.

S. Šlapák, předseda OKR Rokycany

[- Zpět na obsah -](#)

Děti dětem

Z iniciativy a za součinnosti Místního klubu SPNV v Příbrami VIII navštívil v říjnu příbramský region I. tajemník Velvyslanectví Republiky Bělorusko v České republice PhDr. Vasilij Kurlovič, CSc.

Byl přijat ředitelem Okresní nemocnice v Příbrami p. MUDr. Ivanem Šedivým, s nímž mimo jiné projednal možnosti spolupráce mezi lékařským konzíliem Příbramské nemocnice a Společností lékařů Běloruska. V minulém roce Společnost lékařů Běloruska organizovala akci "děti dětem": malí pacienti léčící se v běloruských nemocnicích namalovali krásné obrázky s tematikou Nového roku 2000, k nimž připojili i své adresy pro případné dopisování. Do našeho regionu se dostalo celkem 200 těchto obrázků a část z nich byla předána dětem, které se léčily v Příbramské okresní nemocnici. Na oplátku naše děti namalují obrázky se svými adresami pro své vrstevníky léčící se v běloruských nemocnicích.

Pan I. tajemník dále navštívil městečko na Zlaté stezce Milín, kde byl přijat starostou ing. Pavlem Neklem a místostarostou Vlad. Vojáčkem. Zde také věnoval několik namalovaných obrázků pro místní základní školu.

Pan Kurlovič navštívil i Rožmitál pod Třemšínem. Se starostou města ing. Josefem Vondráškem projednal možnosti vystoupení folklórního souboru z Republiky Bělorusko a řediteli základní školy. Mgr. Jaroslavu Zajíčkoví předal rovněž kolekci dětských obrázků, z nichž byla uspořádána výstavka.

M. Ličko, předseda

[- Zpět na obsah -](#)

Krátce z kultury

Říjnový literární večer věnovaný Sergeji Jeseninovi (1895-1925) by mohl nést v podtitulku název jeho poetického cyklu Radunica (slavnost za mrtvé). Vzpomínku na básníka v atmosféře barevné podzimní nostalgie rámovaly verše a písně v podání obou protagonistů a pěvkyně Iriny Burcevové. Vítaným příspěvkem k současnému rozhovoru s Jeseninem byla osobní vyznání ve verších básnířky Ludmily Svirské i dalších pedagogů (zejména dam) z pražských ruských škol. I když je známo, že Jesenin měl štěstí na výborné české překladatele, přece jen bylo pro diváky značným překvapením, že řada překladů je tak přesná a muzikální, že se dají zpívat na hudbu komponovanou na originál. A došlo k zázraku, kdy něžná síť opředla celý sál - píseň spojila všechny přítomné a jako polyfonní sbor zněla současně rusky i česky.

Střední škola při Velvyslanectví Ruské federace v České republice uspořádala 6. října 2000 slavnostní koncert u příležitosti 70. výročí založení Ruského gymnázia v Praze. Sympatickým rysem koncertu bylo, že vedle studentů výborně vystoupili jako recitátoři, zpěváci a dokonce také tanečníci samotní pedagogové školy. Potěšilo nás samo pozvání, koncert i úvodní proslov, ve kterém vyzdvihl ředitel Valerij Sergejev milými, nehledanými slovy dobrou spolupráci školy se Společností přátel a Asociací rusistů.

Koncerty konanými v Karolinu, Rudolfinu, v Chrámu Matky Boží před Týnem a v Obecním domě oslavil chlapecký pěvecký sbor Pueri gaudentes (Veselí chlapci) desetiletí svého trvání. Zcela vyprodaná Smetanova síň odměnila 7. října 2000 bouřlivými ovacemi světovou premiéru skladby - pásma Život zbojnický, kterou u příležitosti jubilea věnoval sboru známý hudební skladatel Pavel Jurkovič s vyznáním: "Pueri gaudentes jsou součástí mého osudu a radostí mého stáří. Pokud budu tvořivě živ, rád přiskočím kdykoliv, jakož bylo od počátku."

Den vzniku samostatného československého státu připomněl 28. října 2000 slavnostní koncert nazvaný Vzpomínka na Jarmilu Novotnou, konaný ve Smetanově síni Obecního domu. Nejslavnější sopranistka a "kulturní velvyslankyně mladého Československa" prožila 16. divadelních sezon v Metropolitní opeře v New Yorku (Ema Destinová 11) a po celém světě úspěšně propagovala českou a slovenskou lidovou píseň. Mezi jejími slavnými doprovazeči byl často i Jan Masaryk, sám vynikající klavírista. Nevšedním dojmem působila netradiční koncepce koncertu - vystoupení slovenských pěvkyní Lubice Rybárské a Adriany Kohútikové, doprovázené Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK s dirigentem Leošem Svárovským, bylo doplněno prostřihy z filmu Skřivánčí píseň, ve kterém Jarmila Novotná hrála.

Ve stejné době (11. 10.-26. 11. 2000) se konala v prostorách historických Jídelen znamenitá výstava Karel Čapek - fotograf. Soubor fotografií ze spisovatelovy pozůstalosti představuje poprvé uceleně jeho zálibu, které se intenzivně věnoval v letech 1930-1933. Vedle portrétů osobností jsou fotografie představovány v tematických celcích, do nichž je roztřídil sám autor.

Mezi jednotlivými celky jsou zvláště působivé skupiny fotografií Zátíší a Slovensko.

D. Charmse a ruské pohádky

-jk-

Součástí Pražských jazzových dnů bylo také vystoupení populárního klavíristy Daniila Kramera ve zcela zaplněném sále Ruského střediska vědy a kultury. Klavírista si sám svůj koncert také uváděl a jako překvapení večera představil ve svém programu pěvce Eduarda Treskina, se kterým zajímavě zaimprovizoval tři písně. Velký potlesk sklidili rovněž předavky - hudební anekdoty. Umění D. Kramera bylo oceněno udělením Medaile T. G. Masaryka, kterou mu předal prezident Masarykovy akademie dr. Krívar.

Další Medaile T. G. Masaryka byla udělena akademickému malíři Vladimíru Neustrojevovi na slavnosti, která se při této příležitosti uskutečnila ve známé vile Tereza (za I. republiky zde bylo velvyslanectví SSSR). Ve svém projevu vyzdvihl prezident Masarykovy akademie dr. Krívar umění V. Neustrojeva, spolupráci s českými umělci i jeho dlouholetou činnost v oblasti prezentace ruského umění v České republice.

Dva listopadové večery byly v Ruském středisku věnovány filmovému umění. Program 100 filmů o Moskvě (10. 11.) uvedl předseda Moskevského svazu filmařů S. J. Kuliš. Mistrovská třída s českými studenty FAMU se představila programem Učíme se sloužit umění (14. 11.), v rámci kterého byly uvedeny filmy na motivy A. P. Čechova, F. M. Dostojevského,

[- Zpět na obsah -](#)

Slovenská literatúra v Prahe 2000

"Ťažko na malom priestore zhrnúť, čo Praha, toto magické mesto s nezameniteľným geniom loci, znamenala pre slovenskú literatúru. A treba povedať, že v nemalej miere obohatila aj slovenská literatúra Prahu. Desiatky slovenských prozaikov, básnikov, dramatikov i literárnych kritikov prechádzali v priebehu času tými istými krivoľakými pražskými uličkami, zastavovali sa pri tej istej krištáľovo čistej melódii Lorety, pociťovali pokoru pri pohľade na tú istú siluetu Hradčian a nasávali atmosféru stále rovnej ústretovosti mesta, ktoré si zvykli nazývať svojím."

Těmito slovy uvedla dr. Naďa Vokušová, šéfredaktorka časopisu Slovenské dotyky antologii, ve které se vedle sebe sešli: Ľubomír Feldek, Oľga Feldeková, Irena Gálová, Dagmar Gregorová-Prášilová, Jozef Junas, Tatjana Lehenová, Mária Nachajová, Peter Pöthe, Ján Rakytko, Karol Sidon, Vladimír Skalský, Andrej Stankovič, Peter Stoličný, Ivan Odilo Štampach, Nataša Tanská, Marián Vanek, Vojtech Zamarovský.

Knihu pokřtil 11. prosince 2000 ve Slovenském institutu v Praze básník a překladatel Jiří Žáček, který se přiznal ke svému celoživotnímu okouzlení slovenštinou - sám přeložil 12 knih. *"Považuji slovenštinu za nejpoetičtější jazyk na světě. Jak krásně zní lúbit' ťa, slovenská smrť je mäkkčí než smrť a z českých borůvek se dá upéci koláč, kdežto s čučoriedkami, zejména rodu dívčího se dají dělat věci."*

-jk-